

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดคดีจำหน่ายยาเสพติดของผู้หญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีทัณฑสถานหญิงกลาง” ผู้ศึกษาขอเสนอวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
 - แนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม
 - แนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม
 - ทฤษฎีการกระทำผิดของผู้หญิง
2. ยาเสพติดและการจำหน่ายยาเสพติด
 - ความหมาย และประเภทของยาเสพติด
 - การกระทำผิดคดีจำหน่ายยาเสพติด
 - สถานการณ์การจำหน่ายยาเสพติด
 - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายยาเสพติด
3. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงคดีจำหน่ายยาเสพติด ทัณฑสถานหญิงกลาง
 - บทบาท หน้าที่ และการดำเนินงาน
 - โครงสร้างการบริหารงานภายใน
 - สถิติผู้ต้องขังหญิงคดีจำหน่ายยาเสพติด
 - แนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงคดีจำหน่ายยาเสพติด
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการศึกษา

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

1.1 แนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม

สำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (Classical School of Criminology) เป็นสำนักที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาในช่วง ค.ศ. ที่ 18 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขระบบกฎหมาย และป้องกันผู้ถูกกล่าวหาจากการพิจารณาคดีอย่างไม่เป็นธรรม โดยแนวคิดของกลุ่มนักอาชญาวิทยาต้นฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขระบบกฎหมายอาญาเพื่อการลงโทษและต่อต้านกระบวนการพิจารณา พิพากษาคดีของศาล คัดค้านการควบคุมอาชญากรรมด้วยวิธีที่รุนแรง รวมทั้งพยายามที่จะล้มเลิกวิธีการทรมานที่โหดเหี้ยมทารุณไร้มนุษยธรรมของกระบวนการยุติธรรม โดยมุ่งหมายการศึกษาด้านอาชญากรรมไปในส่วนของบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งเน้นทางด้านอาชญากรรมมากกว่าอาชญากรได้มีการปฏิรูปกฎหมายอาญาที่สำคัญหลายอย่าง รวมทั้งความเข้าใจทั่วไป ที่ว่าอาชญากรรมเป็นอันตรายเท่ากับหรือมากกว่าต่อบุคคลที่ได้ประสบมา นักอาชญาวิทยาต้นฉบับมีความเชื่อว่า การใช้กฎหมายตามอำเภอใจเป็นสาเหตุให้เกิดความทุจริตคอร์รัปชัน ได้มีการสนับสนุนให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ให้มีการพิจารณาคดีในระบบลูกขุน เพื่อเป็นการคัดค้านอำนาจของผู้พิพากษา และมีระบบการลงโทษที่แน่นอน เหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำไป นักอาชญาวิทยาสำนักนี้ได้แก่ ซีซาร์ เบ็คคาเรีย (Cesare Bonesana, Marchese de Beccaria) และ เจอรามี เบนธัม (Jeremy Bentham)

หลักปรัชญาสำคัญของเบ็คคาเรีย คือ เจตจำนงเสรี (Free Will) ซึ่งเบ็คคาเรียเชื่อว่าหลักเจตจำนงเสรีเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ หลักปรัชญานี้มีว่า “มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลในการมุ่งแสวงหา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์สูงสุดทางด้านวัตถุ และในการตัดสินใจเลือกกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ มนุษย์จะพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมีเหตุมีผล เพื่อพิจารณาและคำนวณถึงผลประโยชน์ หรือผลเสียที่จะได้รับการกระทำนั้น ๆ หลังจากนั้นจึงเลือกหรืองดเว้นพฤติกรรมนั้น” เบ็คคาเรียมีความเชื่อว่า หากจะป้องกันไม่ให้มนุษย์กระทำความผิดกฎหมาย บทลงโทษของกฎหมายต้องมีลักษณะที่รุนแรง แน่นนอน และรวดเร็ว เพื่อให้มนุษย์เชื่อหรือมองเห็นว่าผลเสียที่จะได้รับการกระทำผิดมีมากกว่าผลประโยชน์ ในที่สุดจะส่งผลทำให้มนุษย์เลือกที่จะงดเว้นไม่กระทำความผิด (พรชัย ชันดี, ธัชชัย ปิตะนีละบุตร และ อัครวิน วัฒนวิบูลย์, 2543, น. 16)

โดยสรุปแล้ว สำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมมีแนวคิดและเน้นทางด้านอาชญากรรมมากกว่าอาชญากร โดยมุ่งศึกษาป้องกันอาชญากรรมโดยการบำบัดกฎหมาย เพื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์และเมื่อมีการละเมิดกฎหมายนั้นก็จะถูกลงโทษ เพื่อเป็นการยับยั้งเพราะเชื่อว่าบุคคลมีความอิสระในตนเอง ฉะนั้น การกระทำนั้นเกิดขึ้นเพราะบุคคลสมัครใจที่จะกระทำผิดขึ้น ด้วยเหตุที่บุคคลนั้นเลือกที่จะกระทำผิดหรือไม่กระทำผิดอย่างใดอย่างหนึ่งเพราะเหตุนี้ผู้กระทำผิดจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อการกระทำนั้น

ดังนั้น จากแนวคิดเรื่องเจตจำนงเสรี (Free Will) ในการตัดสินใจและการที่คนประกอบอาชญากรรมเนื่องจากไม่เกรงกลัวกฎหมาย สามารถอธิบายการกระทำผิดคดีจำหนายยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงได้ว่า อาจเป็นเพราะบทลงโทษในคดียาเสพติดไม่มีความรุนแรงเพียงพอ หรือสามารถหลบเลี่ยงความผิดได้ จึงได้มีการกระทำผิดขึ้น

1.2 แนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม

แนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม(Positive School) เกิดขึ้นในช่วง ค.ศ.ที่ 19 เริ่มมีการตื่นตัวทางวิทยาศาสตร์ จึงมีการศึกษาถึงปัญหาทางสังคม โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือในการศึกษาซึ่งเป็นต้นกำเนิดแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม โดยเน้นการศึกษาไปที่ตัวผู้กระทำผิด โดยเห็นว่าการกระทำผิดเกิดจากอิทธิพลของปัจจัยภายนอก คือทางชีวภาพ อุตภาพ และทางสังคม หรือเนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นตัวบีบบังคับ(Determinism) แนวคิดของสำนักนี้เห็นว่า ผู้กระทำผิดเปรียบเสมือนผู้ป่วยที่สมควรได้รับการบำบัดและฟื้นฟูบุคลิกภาพ โดยอาศัยหลักที่ว่า การลงโทษจะต้องมีความเหมาะสมกับตัวผู้กระทำผิดมิใช่การลงโทษให้เหมาะสมกับฐานความผิด เพราะฉะนั้นปรัชญาของการลงโทษจึงเปลี่ยนไปจากการลงโทษเพื่อการแก้แค้น หรือเพื่อการข่มขู่ยับยั้งการกระทำผิดตามทัศนะของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม มาเป็นการลงโทษเพื่อเป็นการแก้ไข (Correction) และการบำบัดรักษา จากแนวความคิดนี้ เป็นผลให้มีการนำระบบทัณฑวิทยามาประยุกต์ใช้ในระยะเวลาต่อมา กลุ่มนักอาชญาวิทยาของสำนักนี้ได้แก่ ซีซาร์ ลอมโบโรโซ (Cesare Lombroso), ราฟาเอล กาโรฟาโล (Raffaele Garofalo), เอนริโก เฟอริ (Enrico Ferri)

ลอมโบโรโซ ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งอาชญาวิทยา ได้ริเริ่มการนำเอาหลักการวิจัยแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry) มาใช้ในการศึกษาหาสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรม ซึ่งในการศึกษาวิจัยของลอมโบโรโซนั้ ได้ทำการสังเกตเก็บข้อมูลทางชีวภาคของ

บุคคล (Physical Characteristics) เช่น ศีรษะ ร่างกาย แขน ขา หรือผิวหนัง เป็นต้น ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจนักโทษชาวอิตาลี แล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางชีวภาคของบุคคลที่เป็นทหารชาวอิตาลี หลังจากนั้นจึงสรุปเป็นผลการศึกษาออกมา โดยมีการนำหลักสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ลอมโบรโซเชื่อว่าอาชญากรมีความแตกต่างทางชีวภาค เมื่อเปรียบเทียบกับประชาชนทั่วไป ทั้งนี้โดยการนำเอาทฤษฎีวิวัฒนาการของมนุษย์มาเป็นรากฐานและแนวความคิดเพื่อสนับสนุนทฤษฎีนี้ (พรชัย ชันดี, ธัชชัย ปิตะนิละบุตร และ อัครวิน วัฒนวิบูลย์, 2543, น. 33-34)

แนวคิดของสำนักนี้ สามารถอธิบายการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิงได้ว่า อาจเกิดจากการถูกบีบคั้นจากสังคมที่ตนอยู่ เช่น การมีสภาพครอบครัวแตกแยก คบเพื่อนไม่ดี ถูกชักจูงไปในทางที่ผิด หรือมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

และจากแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม ที่เชื่อว่ามีปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของมนุษย์ มากระตุ้น จูงใจ หรือเป็นสาเหตุให้มนุษย์ประกอบอาชญากรรมนี้ นำไปสู่การอธิบายสาเหตุการกระทำผิดของกลุ่มทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวสังคมศาสตร์ ซึ่งได้ศึกษาถึงสาเหตุพฤติกรรมของอาชญากรรม อันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมด้านสังคม หรือเศรษฐกิจ ซึ่งนอกเหนือไปจากปัจจัยภายในตัวบุคคลผู้ประกอบอาชญากรรม โดยมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดคดีจำหน่ายยาเสพติดดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory)

ทฤษฎีความกดดันทางสังคม เป็นผลงานของนักอาชญาวิทยาชาวอเมริกัน ชื่อ โรเบิร์ต เค. เมอร์ตัน (Robert K. Merton) ซึ่งนำหลักการสังคมไบบรรทัดฐานมาอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรม ทฤษฎีของเมอร์ตันอธิบายว่า วัฒนธรรมของสังคมจะเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายหรือความต้องการ (Culture Goals) ของคนในสังคมที่บุคคลควรจะมีให้ได้ ซึ่งจุดหมายของแต่ละสังคมจะแตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรม และวัฒนธรรมยังกำหนดหรือรับรองบรรทัดฐานหรือวิธีการที่ได้รับการยอมรับ (Institutionalized Means) ในการนำไปสู่จุดหมายของสังคมซึ่งประชาชนทุกคนถูกคาดหวังว่าจะต้องปฏิบัติตามวิธีการเหล่านี้มาจากค่านิยมของวัฒนธรรมซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวิธีการหรือเทคนิคในการไปสู่จุดหมายของสังคม และเมื่อบุคคลทุกคนไม่สามารถใช้วิธีการที่ถูกต้อง เพื่อที่จะบรรลุจุดหมายของสังคมได้ ก็จะสร้างความกดดัน (Strain) ให้แก่บุคคลนั้น อันเป็นเหตุให้ต้องมีการตอบโต้ต่อความกดดัน

เมอร์ตันได้เสนอแนวทางที่บุคคลจะตอบโต้หรือปรับตัวของบุคคลต่อความกดดันนี้

5 แนวทาง คือ

(1) การปฏิบัติตาม (Conformity) คือ เป็นบุคคลที่ยึดถือจุดมุ่งหมายทางสังคมและวิธีการที่ได้รับการยอมรับ ซึ่งแม้ว่าบุคคลกลุ่มนี้จะได้รับความกดดันที่เน้นให้ตนเองสร้างฐานะความร่ำรวย แต่พวกนี้ก็ยังเลือกวิธีการที่ได้รับการยอมรับทางสังคม ไม่ว่าจะบรรลุจุดมุ่งหมายทางสังคมหรือไม่ก็ตาม กล่าวคือ ยังคงมีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และประกอบอาชีพการงานอย่างสุจริต

(2) การเปลี่ยนแปลง (Innovation) คือ เป็นบุคคลที่ยอมรับจุดมุ่งหมายทางสังคม แต่พวกเขากลับพบว่าไม่สามารถทำได้โดยวิธีการที่ได้รับการยอมรับ ดังนั้นพวกเขาจึงหาวิธีการใหม่ไปสู่จุดมุ่งหมายทางสังคม โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นการผิดกฎหมายหรือละเมิดศีลธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีแต่อย่างใด

(3) การยึดวัฒนธรรมใหม่ (Ritualism) คือ การปฏิเสธหรือไม่ยอมรับจุดมุ่งหมายทางสังคม แต่ยังคงปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมยอมรับ ซึ่งเป็นการปรับตัวของบุคคลที่เลิกยึดถือจุดมุ่งหมายของวัฒนธรรมเดิม แต่ในขณะเดียวกันต้องการให้ตนปลอดภัยจากการละเมิดกฎระเบียบของสังคม บุคคลเหล่านี้จะไม่เสียใจกับการไม่บรรลุจุดมุ่งหมายเพราะได้ละทิ้งจุดมุ่งหมายไปแล้ว

(4) การล่าถอยหรือการยอมแพ้ (Retreatism) คือ เป็นการไม่ยอมรับหรือล่าถอยจากการบรรลุจุดมุ่งหมายทางสังคมหรือการปฏิบัติตามวิธีการที่ได้รับการยอมรับ ดังนั้น บุคคลที่ยึดแนวทางนี้ จึงหนีออกจากแรงกดดันหรือความต้องการของสังคม เมอร์ตันเสนอว่าการยอมแพ้หรือล่าถอยนี้เป็นกลไกในการหลบหนีความกดดันของบุคคลที่มีความมุ่งมั่นต่อจุดหมายของสังคมและวิธีการที่ยอมรับ แต่ที่ไม่มีโอกาสที่จะเป็นไปได้

(5) การปฏิวัติ (Rebellion) คือ บุคคลกลุ่มนี้รู้สึกผิดหวังกับจุดมุ่งหมายทางสังคม จึงเปลี่ยนจุดมุ่งหมายนี้ใหม่ บุคคลพวกนี้จะหยุดการเป็นสมาชิกของสังคมและเริ่มที่จะอาศัยอยู่ภายใต้วัฒนธรรมใหม่ที่ตนเห็นว่าเหมาะสมกว่า กล่าวคือ จะไม่ยอมรับทั้งจุดมุ่งหมายและวิธีการในการบรรลุจุดมุ่งหมายของสังคมที่เขาอาศัยอยู่ (พรชัย ชันดี, ธัชชัย ปิตะนีละบุตร และ อัคริน วัฒนวิบูลย์, 2543, น. 93-95)

สำหรับผู้ต้องขังที่กระทำผิดคดีจำหน่ายยาเสพติดตามทฤษฎีนี้ถือว่ามีรูปแบบการปรับตัวแบบการเปลี่ยนแปลง (Innovation) คือหาวิธีการใหม่ไปสู่จุดหมาย คือความมั่งมี ร่ำรวยเงินทอง โดยการจำหน่ายยาเสพติด ซึ่งจะไม่คำนึงว่าจะเป็นการผิดกฎหมายหรือไม่

2. ทฤษฎีวัฒนธรรมรองของชนชั้นล่าง (Miller's Theory of Lower-class Culture)

วอลเตอร์ มิลเลอร์ (Walter Miller) ได้อธิบายว่าชนชั้นล่างมีวัฒนธรรมที่แยกตัวและแตกต่างไปจากวัฒนธรรมของชนชั้นกลางและวัฒนธรรมรองนี้ก็มีมานานเป็นเวลาดาวนานเท่ากับ

วัฒนธรรมของชนชั้นกลางด้วย ในขณะที่ชนชั้นกลางมีค่านิยมที่สำคัญ เช่น การได้รับความสำเร็จ แต่ชนชั้นล่างของสังคมมีวัฒนธรรมหรือค่านิยมที่เรียกว่า จุดศูนย์รวมของความสนใจ (Focal Concerns) ซึ่งประกอบด้วยค่านิยม 6 ประเภท คือ

(1) ความยุ่งยาก (Trouble) หมายถึง การเข้าไปมีความเกี่ยวข้องกับความยุ่งยาก อันได้แก่ การกระทำผิดกฎหมาย การมีปัญหากับเจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรม ฯลฯ ซึ่งเป็นค่านิยมที่สำคัญ เนื่องจากจะเป็นหนทางทำให้บุคคลได้รับสถานภาพในหมู่เพื่อนฝูง

(2) ความแข็งแกร่ง (Toughness) หมายถึง การมีรูปร่างและอุปนิสัยในทางที่เป็นผู้ชายที่มีความอดทนและแข็งแรง มีความกล้าหาญ ไม่เกรงกลัวต่อการถูกข่มขู่หรือต่อสู้อย่างไร ซึ่งนับว่าเป็นค่านิยมที่ได้รับความนิยมยกย่องมาก

(3) ความฉลาด (Smartness) หมายถึง ความชำนาญในการเอาชนะผู้อื่นเพื่อความอยู่รอดในชีวิตประจำวันแต่เป็นไปในลักษณะที่รู้จักเอาเปรียบผู้อื่นและใช้กำลังหรือแรงกายน้อยที่สุด ซึ่งจะได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำ

(4) ความตื่นเต้น (Excitement) หมายถึง การค้นหาสิ่งตื่นเต้นซึ่งมักเกี่ยวข้องกับการเล่นการพนัน การเสพเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการเล่นการพนัน

(5) โชคชะตา (Fate) หมายถึง ความคิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นชะตาชีวิตที่ถูกกำหนดไว้ มนุษย์ไม่สามารถควบคุมได้

(6) ความอิสระ (Autonomy) หมายถึง การไม่ยอมรับในอำนาจและกฎเกณฑ์ ของสังคม

มิลเลอร์ได้อธิบายว่า วัฒนธรรมของชนชั้นล่างเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสภาวะของการกระทำผิดในลักษณะที่เป็นแก๊ง เพราะวัฒนธรรมทำให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างชนชั้นล่าง เนื่องจากสภาพแวดล้อมหลายด้านโดยเฉพาะในชุมชนคนจน ครอบครัวชนชั้นล่างมักมีหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้หญิง ดังนั้นเด็กผู้ชายในครอบครัวจึงไม่มีตัวอย่างความแข็งแรงหรือความเป็นชาย เด็กเหล่านี้จึงเกิดความต้องการที่จะมีความรู้สึกแข็งแรงและเป็นผู้นำ ประกอบกับการเป็นอยู่ที่แออัด สิ่งเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นให้เด็กผู้ชายมักจะออกไปนอกบ้าน เทร็ดเตร่ตามท้องถนนและรวมตัวกันเป็นแก๊งในที่สุด เนื่องจากแก๊งสามารถมองสิ่งที่ไม่สามารถหาได้ในครอบครัว คือ ความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน (Status) (พรชัย ชันดี, ธัชชัย ปิตะนีละบุตร และ อัศวิน วัฒนวิบูลย์, 2543, น. 102)

3. ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential Associations Theory)

ทฤษฎีนี้ถูกนำเสนอโดย เอ็ดวิน เฮช ซัทเธอร์แลนด์ (Edwin H. Sutherland) ซึ่งอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมว่า เกิดจากการที่บุคคลได้เรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมและ

ทัศนคติจากการคบหาสมาคมกับบุคคลที่ใกล้ชิด ซึ่งการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ องค์ประกอบแรก หมายความว่า เนื้อหาหรือสาระสำคัญของสิ่งที่ถูกเรียนรู้ (Contact of What is Learned) ซึ่งรวมถึงเทคนิคพิเศษในการประกอบอาชีพการงาน แรงดลใจที่เหมาะสม แรงกระตุ้น การอธิบายด้วยเหตุผล ทัศนคติ และการทำให้คล้อยตามหรือเห็นด้วยกับการฝ่าฝืนกฎหมาย สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบในการรับรู้ซึ่งเป็นแนวคิดหรือความรู้ที่นึกคิด แต่ไม่ใช่การกระทำ

องค์ประกอบที่สอง คือ กระบวนการที่การเรียนรู้ได้เกิดขึ้น (Process by which the Learning takes place) โดยการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากการคบหาสมาคมกับกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิด ซึ่งไม่ได้จำกัดเฉพาะกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากความใกล้ชิดเท่านั้น บุคคลอาจเข้าสู่หรือผ่านกระบวนการเรียนรู้ได้เช่นกัน หากว่าได้มีโอกาสคบหาสมาคมกับต้นกำเนิดของพฤติกรรมอาชญากรรม นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้อย่างแตกต่างกันตามความถี่ (Frequency) ระยะเวลา (Duration) การให้ความสำคัญ (Priority) และความเข้มข้น (Intensity) ซึ่งซัทเธอร์แลนด์ได้ให้ความสำคัญกับความเข้มข้นว่าน่าจะมีอิทธิพลมากที่สุดในการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรม ดังนั้น ตามทฤษฎีแล้วหากบุคคลได้มีการเรียนรู้ถึงการยอมรับความเห็นกับพฤติกรรมละเมิดกฎหมายมากกว่าการยอมรับพฤติกรรมที่ไม่ละเมิดกฎหมาย ในลักษณะบ่อยครั้ง เป็นเวลาค่อนข้างนานในระยะตอนต้นของช่วงชีวิตและมีต้นกำเนิดมาจากบุคคลที่มีความสำคัญหรือมีชื่อเสียงแล้ว บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมละเมิดกฎหมายมากขึ้น (พรชัย ชันดี, ธัชชัย ปิยะนิละบุตร และ อัครวิน วัฒนวิบูลย์, 2543, น. 112-113)

4. ทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bonding Theory)

ทราวิส เฮอร์ซซี (Travis Hirshci) มีแนวคิดว่าบุคคลมีความผูกพันกับองค์กรหรือกลุ่มในสังคม ซึ่งได้แก่ ครอบครัว โรงเรียนและเพื่อน มักมีแนวโน้มที่จะไม่ประกอบอาชญากรรม ซึ่งหากบุคคลมีพันธะทางสังคมหรือมีความผูกพันทางสังคมน้อย จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมอาชญากรรม หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้ก็คือ พันธะทางสังคมหรือความผูกพันทางสังคม (Social Bond) เฮอร์ซซีได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

(1) ความผูกพัน (Attachment) หมายถึง การที่บุคคลมีความผูกพันกับบุคคลอื่น สนใจกับความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งความผูกพันเป็นพื้นฐานที่ทำให้บุคคลยอมรับค่านิยมและ บรรทัดฐานของสังคม ความผูกพันจึงเป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์หรือความรักของพันธะที่ผูกมัดบุคคลต่อสังคม

(2) ข้อผูกมัด (Commitment) หมายถึง การที่บุคคลถูกผูกมัดกับการดำเนินชีวิตตามทำนองคลองธรรมของสังคม คือ การศึกษาเล่าเรียน เพื่อประกอบอาชีพสุจริต จะได้ประสบ

ความสำเร็จในชีวิต มีผลให้บุคคลไม่ต้องการทำผิดกฎหมาย เพราะไม่ต้องการเสี่ยงต่อการสูญเสียความสำเร็จในชีวิต ข้อผูกมัดจึงเป็นองค์ประกอบด้านความมีเหตุผลของพันธะที่ผูกมัดบุคคล ต่อสังคม

(3) การเข้าร่วม (Involvement) หมายถึง การที่บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม ทำให้ถูกจำกัดเวลาที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชญากรรม เพราะใช้เวลาไปกับกิจกรรมทางสังคม การเข้าร่วมจึงเป็นองค์ประกอบด้านสังคมของพันธะที่ผูกมัดต่อบุคคลต่อสังคม

(4) ความเชื่อ (Belief) หมายถึง ระดับความเชื่อที่บุคคลมีต่อค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคม หากอยู่ในระดับสูงก็จะมีแนวโน้มไม่กระทำความผิดกฎระเบียบของสังคม ความเชื่อจึงเป็นองค์ประกอบด้านจริยธรรมของพันธะที่ผูกมัดต่อบุคคลต่อสังคม (พรชัย ชันดี, รัชชัย ปิตะนิละบุตร และ อัศวิน วัฒนวิบูลย์, 2543, น. 129-131)

ดังนั้น หากพันธะทางสังคมเข้มแข็งก็จะช่วยยับยั้งไม่ให้เกิดการกระทำผิดขึ้นได้

1.3 ทฤษฎีการกระทำผิดของผู้หญิง

การศึกษาสาเหตุการกระทำผิดของผู้หญิง เริ่มเกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1975 โดย สูดสงวน สุธีสร (2547, น. 147-150) ได้สรุปแนวคิดทฤษฎีการกระทำผิดของผู้หญิงว่า นักอาชญาวิทยาที่ศึกษาพฤติกรรมอาชญากรรมของผู้หญิงมีความเชื่อว่า ทฤษฎีที่มีอยู่ไม่สามารถอธิบายอาชญากรรมของผู้หญิงได้สมบูรณ์แบบ จำเป็นต้องพัฒนาหรือสร้างทฤษฎีสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะ ซึ่งแนวคิดนี้แยกออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

1. กลุ่มทฤษฎีการปลดปล่อยให้เป็นอิสระของผู้หญิง (Women Liberation Theories) นักทฤษฎีกลุ่มแรกเรียกว่า Liberation Theories มีแนวคิดที่ว่า เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่เปิดโอกาสให้บทบาทพฤติกรรมของผู้ชายและหญิงมีความแตกต่างกันน้อยลงไม่ว่าด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ ครอบครัว การเมือง และเศรษฐกิจ ผู้หญิงและผู้ชายจึงมีแนวโน้มที่จะมีความคล้ายคลึงกันในด้านพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือพฤติกรรมอาชญากรรม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง นักทฤษฎีแนวนี้เชื่อว่า บทบาททางสังคมของผู้หญิงในยุคใหม่นี้จะมีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในพฤติกรรมอาชญากรรมของผู้หญิงด้วย

ฟรีดา แอดเลอร์ (Freda Adler) นำเสนอว่า ผู้หญิงในสังคมสมัยใหม่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในทางที่มีความก้าวร้าวมากขึ้น และต้องแข่งขันมากขึ้น เป็นสาเหตุให้พวกเขาเปลี่ยนบทบาทหน้าที่จากเดิมที่ติดอยู่กับบ้านเข้าสู่ตลาดแห่งการแข่งขันมากขึ้น ซึ่งบทบาทเหล่านี้

ก็เกิดขึ้นในสังคมของอาชญากรด้วย กล่าวคืออาชญากรที่เป็นหญิงก็เกิดการต่อสู้และมีลักษณะก้าวร้าวขึ้นเช่นเดียวกัน

ริต้า ไชมอน (Rita Simon) นำเสนอว่า อาชญากรรมที่ประกอบโดยผู้หญิงเพิ่มจำนวนมากขึ้นทั้งปริมาณและรูปแบบ หากแต่ไม่ได้เกิดจากการที่ผู้หญิงได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่มีการใช้กำลังมากขึ้นซึ่งเป็นบุคลิกภาพของเพศชาย หากแต่เป็นกรณีที่ผู้หญิงได้เข้ามามีโอกาสในการประกอบอาชญากรรมมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของผู้หญิงในการเข้าร่วมตลาดแรงงาน การศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสมากขึ้นในการประกอบอาชญากรรม โดยเฉพาะอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และอาชญากรรมปกิฉัตร

2. กลุ่มการขัดเกลาทางสังคมโดยครอบครัว ที่กำหนดความแตกต่างของบทบาทจากเพศ (Sex-role Differentiation in Family Socialization)

แนวคิดนี้เชื่อว่า กระบวนการขัดเกลาทางสังคมในครอบครัวมีความแตกต่างกันระหว่างเพศชายกับเพศหญิง จอห์น เฮเก็น (John Hagan) นำเสนอว่า ความแตกต่างของอัตราการทำผิดระหว่างเยาวชนชายและเยาวชนหญิงมีสาเหตุจากโครงสร้างทางสังคม ระบบเศรษฐกิจ และกลไกควบคุมทางสังคม กล่าวคือ กระบวนการขัดเกลาในครอบครัวมีแนวโน้มที่จะควบคุมเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย และสอนให้เด็กชายมีลักษณะชอบความเสี่ยงและให้เด็กหญิงหลีกเลี่ยงความเสี่ยง ซึ่งกระบวนการนี้จะเห็นเด่นชัดในสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่มากกว่าสังคมนิยมความเท่าเทียมกัน

ครอบครัวที่ผู้ชายเป็นใหญ่ หมายถึง ครอบครัวที่บิดาอยู่ในฐานะที่เป็นใหญ่ในครอบครัวมีอำนาจควบคุมสั่งการ มารดาทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน และปฏิบัติตามบิดา ครอบครัวลักษณะนี้จะปลูกฝังให้เด็กหญิงอยู่ในระเบียบวินัย ในขณะที่ปล่อยให้เด็กชายมีอิสระมาก ทำให้มีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมอาชญากรรมได้มาก ดังนั้นจึงพบว่าในสังคมลักษณะนี้เด็กชายมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมอาชญากรรมมากกว่าผู้หญิง ส่วนครอบครัวที่นิยมความเท่าเทียมกันหมายถึงครอบครัวที่มารดาเป็นใหญ่ หรือมีความเท่าเทียมกับบิดา ซึ่งครอบครัวลักษณะนี้จะมีแนวโน้มที่จะเลี้ยงดูเด็กหญิงในลักษณะเหมือนหรือคล้ายเด็กชาย เป็นเหตุให้เด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชญากรรมมากกว่าครอบครัวในสังคมอีกระบบหนึ่ง

เมื่อนำมาอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมจะพบว่า ในครอบครัวที่บิดามารดา มีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกันจะพบว่าเด็กชายและเด็กหญิงจะมีพฤติกรรมอาชญากรรมเท่าเทียมกัน

3. กลุ่มที่มองว่าเพศชายเป็นใหญ่ในสังคม (Patriarchal Society Perspectives Theorists)

นักทฤษฎีแนวนี้มีแนวคิดที่ว่า สังคมปัจจุบันมีผู้ชายเป็นใหญ่ผู้หญิงจึงถูกเอารัดเอาเปรียบในทุกด้าน และเชื่อว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมทำให้เกิดความแตกต่างกันระหว่างสาเหตุพฤติกรรมอาชญากรรมระหว่างผู้ชายและผู้หญิง

เจมส์ เมสเซอร์ชมิทต์ (James Messerschmidt) นำเสนอว่าอาชญากรรมเกิดจากการผสมผสานของระบบสังคมที่มีผู้ชายเป็นใหญ่ และระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ในระบบทุนนิยมผู้ชายจะควบคุมผู้หญิงทั้งทางเศรษฐกิจและร่างกาย ทำให้ผู้หญิงถูกปล่อยทำงานในบ้านและมีโอกาสน้อยที่จะออกไปทำงานนอกบ้าน จึงมีโอกาสน้อยในการประกอบอาชญากรรม นอกจากนี้ระบบทุนนิยมยังเป็นระบบที่ทำให้ผู้หญิงเป็นเพศที่ไม่มีอำนาจ จึงถูกบังคับให้ประกอบอาชญากรรมที่ไม่รุนแรง หรืออาชญากรรมที่ทำร้ายตนเอง เช่น การติดยาเสพติด ฯลฯ

ผู้หญิงประกอบอาชญากรรมก็เพราะถูกผู้ชายกดขี่หรือกีดกันไม่ให้เป็นใหญ่ สังคมที่มีผู้ชายเป็นใหญ่จึงได้กำหนดกฎหมายขึ้นมาเพื่อกดขี่ผู้หญิง เช่น ความผิดเกี่ยวกับโสเภณี นอกจากนี้อาชญากรรมที่เกิดกับผู้หญิง เช่น การประทุษร้ายทางเพศก็เกิดจากผู้ชายเป็นใหญ่ และเอารัดเอาเปรียบผู้หญิง จึงเกิดปรากฏการณ์เช่นนี้ขึ้นในสังคม

2. ยาเสพติดและการจำหน่ายยาเสพติด

2.1 ความหมาย และประเภทของยาเสพติด

ความหมายของยาเสพติด

เนื่องจากยาเสพติดมีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลในหลายสาขาอาชีพ จึงมีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันตามความเกี่ยวพันของยาเสพติดที่มีต่อวิชาชีพของบุคคลนั้นๆ เช่น ในความหมายของเภสัชกร คือสิ่งที่ก่อให้เกิดพิษเรื้อรังและปรากฏอาการของโรคอย่างชัดเจนภายหลังเมื่อหยุดเสพ ในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์ ยาเสพติดคือสิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนในสังคม (การเคหะแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย, 2544, น. 2) แพทย์ให้ความหมายว่า ยาเสพติดเป็นสิ่งที่แสดงถึงความผิดปกติของผู้เสพ ส่วนนักอาชญาวิทยาให้ความหมายว่ายาเสพติดเป็นวัตถุมีพิษชนิดหนึ่งและพิษของยาเสพติดเป็นต้นเหตุให้เกิดอาชญากรรม (เปรมจิต ชลวิถี, 2518, น. 9 อ้างถึงใน ไชยยศ เหมะรัชตะ, 2526, น. 7)

ความหมายของยาเสพติด ตามความในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, น. 900) ได้ให้ความหมายว่า ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุนิตใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องการเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับมีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับรวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษาแต่ไม่หมายความรวมถึง ยาสามัญประจำบ้านบางตำรับ ตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ได้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ในมาตรา 3 ว่า

“ยาเสพติด” หมายความว่า ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารระเหยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม, 2546, น. 2)

และตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ความหมายของยาเสพติดให้โทษมีบัญญัติไว้ในมาตรา 4 ดังนี้

“ยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุนิตใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดเสพรื้อ ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความรวมถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับ ตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

ดังนั้นจึงขอให้ความหมายโดยทั่วไปว่า ยาเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลได้เสพหรือรับเข้าสู่ร่างกายซ้ำ ๆ กันแล้ว ไม่ว่าโดยวิธีการใด ๆ จะทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ภายใต้ของอิทธิพลของสารนั้น ทั้งทางด้าน

จิตใจและร่างกาย โดยอาจต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้สุขภาพของบุคคลนั้นเสื่อมโทรมลง และเมื่อถึงเวลาต้องการเสพแล้วไม่ได้เสพ จะเกิดอาการผิดปกติทางจิตใจและร่างกายเกิดขึ้น

ประเภทของยาเสพติด

การแบ่งประเภทของยาเสพติด สามารถแบ่งได้หลายประเภทตามลักษณะของ การแบ่งประเภทยาเสพติด คือ

1. การแบ่งประเภทตามที่มาหรือแหล่งกำเนิด มี 2 ประเภท คือ (ไชยยศ เหมะรัชตะ, 2526, น. 11-12)

1.1 ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) เป็นยาเสพติดที่ได้มาจากพืช ซึ่งอาจจะสกัดหรือกลั่นจากพืชหรือพันธุ์ไม้บางชนิดโดยตรงที่ขึ้นอยู่ตามธรรมชาติ เช่น ฝิ่น กัญชา พืชกระท่อม เป็นต้น และสามารถที่จะนำมาแปรสภาพเป็นลักษณะอย่างอื่นโดยกรรมวิธีทางเคมีได้ เช่น การแปรธาตุจากฝิ่นเป็นมอร์ฟีนหรือเฮโรอีน เป็นต้น

1.2 ยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) เป็นยาเสพติดที่ได้มาจากการปรุงขึ้นโดยกรรมวิธีทางเคมีโดยตรง และนำมาใช้แทนยาเสพติดธรรมชาติได้ เพราะมีสารที่ทำให้เป็นยาเสพติดผสมอยู่ เช่น เฟนิดีน, ไฟเซปโตน, ฟินาโคโซน, เตทาเบปิโดน, เมทาโดน เป็นต้น

2. การแบ่งประเภทตามฤทธิ์ของยาที่มีต่อระบบประสาท มี 4 ประเภท คือ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, www.police.go.th, 2549)

2.1 ประเภทกดประสาท (Depressants) ได้แก่ ยาเสพติดที่ทำให้มีน้ำขุ่น ง่วงซึม อ่อนเพลีย เช่น มอร์ฟีน เฮโรอีน ยาระงับประสาท ยากล่อมประสาท สารระเหย เป็นต้น

2.2 ประเภทกระตุ้นประสาท (Stimulants) ได้แก่ ยาเสพติดที่ทำให้เกิดความตื่นตัว ไม่ง่วงนอน กระวนกระวาย จิตสับสน หวาดระแวง ประสาทไวตัวอยู่เสมอ เช่น ยาบ้า โคเคน ใบกระท่อม เป็นต้น

2.3 ประเภทหลอนประสาท (Hallucinogenic Drugs) ได้แก่ยาเสพติดที่ทำให้ประสาทหลอน หนูแว่ว เห็นภาพแปลก ๆ เช่น แอลเอสดี ดีเอ็มที เป็นต้น

2.4 ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน (Mixed) ได้แก่ยาเสพติดที่ออกฤทธิ์หลายอย่างผสมกัน อาจกดประสาท กระตุ้นประสาท หรือหลอนประสาท เช่น กัญชา

3. การแบ่งประเภทตามลักษณะของสารที่ใช้ในวงการแพทย์ สำหรับวงการแพทย์มียาและสารเคมีหลายอย่างที่เป็นสารเสพติดให้โทษ กล่าวคือ (ฝ่ายวิชาการบริษัทสกายบุ๊กส์ จำกัด, 2544, น. 31-32)

พวกที่ 1 ได้แก่ ผื่นหรือสารที่มีส่วนประกอบของผื่น เช่น มอร์ฟีน ทิงเจอร์ เฮโรอิน โคเคน รวมไปถึงสารสังเคราะห์หลายอย่างที่มีคุณสมบัติคล้าย ๆ กัน

พวกที่ 2 ได้แก่ ยานอนหลับชนิดต่าง ๆ ที่มีผลโดยตรงต่อสมองส่วนกลาง ยาพวกนี้มีจำหน่ายทั่วไป เช่น ฟีนobarbิทัล, เหล้าแห้ง, ซอลเนอรัลทิวบิล รวมทั้งยานอนหลับที่ใช้บาร์ทูเรต ได้แก่ ไบรไมด์, คลอโรล, ไฮเดรตพาร์ลดีไฮด์ และยาสังเคราะห์ใหม่ ๆ เช่น กลูตาไมล์ และเมตาควาโลน

พวกที่ 3 ยากระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน และโบกระท่อม

พวกที่ 4 ยาที่ทำให้ประสาทหลอน ได้แก่ กัญชา, แอลเอสดี, เอสทีพี, ดีเอ็มที ยาเหล่านี้ทำให้ประสาทการรับรู้ของคนเราผิดไปจากเดิม รวมทั้งสารอย่างอื่น และเห็นบางอย่าง

พวกที่ 5 สารระเหยต่าง ๆ เช่น เบนซิน ทินเนอร์ และการติดเครื่องใช้ต่าง ๆ

พวกที่ 6 แอลกอฮอล์ เป็นสารเสพติดอย่างหนึ่งเพราะเมื่อดื่มจนติดแล้ว จะทำให้ผู้ดื่มมีความต้องการและเพิ่มปริมาณการดื่มเรื่อย ๆ อีกทั้งมีโทษต่อร่างกายเช่นเดียวกับยาเสพติดชนิดอื่น ๆ

4. การแบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 7 แบ่งประเภทของยาเสพติดออกเป็น 5 ประเภท คือ

ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอิน (Heroin)

ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน (Morphine), โคเคน (Cocaine), โคเดอีน (Codeine), ผื่นยา (Medicinal Opium)

ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยา และมียาเสพติดให้โทษในประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษ ประเภท 1 ถึงประเภท 2 เช่น อาเซติก แอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride) อาเซทิลคลอไรด์ (Acetyl Chloride)

ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึง ประเภท 4 เช่น กัญชา พืชกระท่อม

2.2 การกระทำผิดคดีจำหน่ายยาเสพติด

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้กำหนดการกระทำความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดไว้ ดังนี้

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยนให้

จำหน่ายเป็นการกระทำที่มีลักษณะที่ทำให้ยาเสพติดให้โทษแพร่ระบาดออกไปถึงผู้เสพ เป็นพฤติการณ์ที่มีลักษณะเป็นการจูงใจหรืออุปสงค์ (Supply) จัดหายาเสพติดให้โทษมาจำหน่ายให้กับผู้ซื้อซึ่งเป็นอุปทาน (Demand)

“ขาย” หมายความว่า เอาของแลกเปลี่ยนตรา โอนกรรมสิทธิ์ให้แก่กัน โดยตกลงกันว่าผู้รับโอนจะใช้ราคาแห่งทรัพย์สินนั้น มีหลายลักษณะ คือ ชำระเงินในขณะที่ซื้อขายกัน เรียกว่าขายเงินสด ขายโดยยอมเก็บเงินอันเป็นมูลค่าในวันหลัง เรียกว่าขายเชื่อ ขายทรัพย์สินโดยการตกลงกันว่าผู้ขายอาจไถ่ทรัพย์สินนั้นคืนได้ภายในเวลาที่กำหนด เรียกว่าขายฝาก ขายโดยเปิดเผยแก่มหาชนด้วยวิธีให้โอกาสแก่ผู้ซื้อประมูลราคา ผู้ใดให้ราคาสูงสุดก็มีสิทธิซื้อทรัพย์สินนั้นได้เรียกว่าขายทอดตลาด หรือทอดตลาด ซื้อขายกันโดยมีเงื่อนไขว่าให้ผู้ซื้อได้มีโอกาสตรวจสอบทรัพย์สินก่อนซื้อ เรียกว่าขายเผื่อชอบ

ดังนั้น ความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ ตามบทนิยามนี้ เป็นความผิดที่มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ยาเสพติดให้โทษแพร่ระบาดออกไป ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษ คือ คำว่า “distribute” ส่วนในความหมายของซื้อขายยาเสพติดให้โทษนั้น ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ. 1988 ใช้คำว่า “purchase” (สำนักงานศาลยุติธรรม, 2545, น. 13-20)

สาเหตุที่ทำให้มีการกระทำผิดคดีจำหน่ายยาเสพติด เนื่องจากหลายสาเหตุด้วยกัน ประการแรกคือการจำหน่ายยาเสพติดแม้ว่าจะจะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายบ้านเมืองของทุกประเทศก็ตาม แต่ผลกำไรที่ขายได้สูงกว่าต้นทุนมากและสามารถที่จะนำไปจำหน่ายกันเป็นทอดๆ เช่น จากแหล่งผลิตขายให้พ่อค้าส่ง พ่อค้าส่งขายให้พ่อค้าปลีก พ่อค้าปลีกขายให้คนซื้อ กว่าที่จะถึงผู้เสพแต่ละคนก็บวกกำไรเข้าไปเป็นจำนวนมาก เท่านั้นยังไม่พอยังมีการปลอมปนสิ่งที่เป็นพิษลงไปอีก กล่าวคือ ผสมสิ่งที่ทำให้ปริมาณและน้ำหนักของยาเสพติดมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงความร้ายแรงของยาเสพติดไว้จึงได้นำสารพิษต่างๆผสมเข้าไปเพื่อจะได้มีคุณภาพทัดเทียมกับของเดิม เมื่อการจำหน่ายยาเสพติดมีกำไรมหาศาล จึงเป็นสิ่งล่อใจทำให้บางคนกล้าเสี่ยงต่อกฎหมายบ้านเมือง สาเหตุประการต่อไปคือ ต้องการขยายอิทธิพลร้ายของยาเสพติดให้กว้างขวางออกไปเพื่อตนจะได้มีลูกค้าไว้ซื้อขายยาเสพติดมากขึ้น ขอบข่ายของการจำหน่ายจะได้เพิ่มขึ้นสามารถทำรายได้ให้แก่พรรคพวกเป็นจำนวนมาก และสาเหตุประการสุดท้ายคือ พวกที่เสติดต่อกันเมื่อเสเข้าไปมากเข้าและไม่มีเงินทองที่จะหาเสต่อไปก็มีความจำเป็นที่จะต้องหาเงินทองมาซื้อเสจะหามาจากครอบครัวญาติมิตร หรือการกระทำความผิดอย่างอื่น ซึ่งก็ไม่สะดวกนักจึงเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดเสียเอง โดยการรับมาจากพ่อค้าแล้วนำไปจำหน่ายแก่ลูกค้าเพื่อให้ได้เงินมาแล้วตนก็จะนำเงินนั้นไปซื้อยาเสพติดมาเส ส่วนเหตุอื่น ๆ ก็คงมีบ้างเช่น ช่วยเหลือเพื่อนฝูงใน

การขนมาจำหน่าย หรือรับติดต่อกู้ค่าให้ แต่เป็นสาเหตุรองลงไปเพราะสาเหตุสำคัญที่สุด คือ หวังผลกำไรที่ได้มาจากการจำหน่าย (นพ. นันทวัน, 2542, น. 14-15)

ลักษณะการเกี่ยวข้องกับการจำหน่ายยาเสพติดของผู้หญิง ส่วนใหญ่จะเป็นการขายให้แก่ลูกค้าที่เป็นผู้เสพ มีการรับจ้างขนย้าย และการลำเลียง โดยอาศัยลักษณะทางกายภาพของผู้หญิงที่มีความอ่อนแอกว่าผู้ชาย และในลักษณะที่เป็นผู้เสพแล้วผันตัวเองมาจำหน่ายให้แก่ผู้เสพด้วยกัน เพื่อนำเงินมาซื้อยาเสพติดต่อไป หรือนำมาใช้จ่ายในการซื้อของฟุ่มเฟือย หรือเที่ยวเตร่ (กรมราชทัณฑ์ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2548, น. 2)

2.3 สถานการณ์การจำหน่ายยาเสพติด

สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2548 ไว้ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม, 2549, น. 12-16) ดังนี้

สถานการณ์ด้านอุปทาน (Supply) ยังคงมีความเข้มข้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย ยังคงมีการผลิตยาเสพติดโดยเฉพาะ ยาบ้า ผีนีโอ และไอซ์ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อประเทศไทยต้องใช้ความพยายามอย่างสูงในการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้า

การจำหน่าย หรือการค้ายาเสพติดมีแนวโน้มลดความรุนแรงลง โดยเฉพาะเฮโรอีน กัญชา และยาบ้า แต่เอ็กซ์ตาซี เคตามีน โคเคน และไอซ์ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

กลุ่มนักค้าที่ถูกจับกุมได้ร้อยละ 70 เป็นนักค้ารายใหม่ ตลอดจนกลุ่มนักค้าชาวต่างชาติที่เข้ามาเคลื่อนไหวในประเทศไทย ที่ถูกจับกุมได้ในช่วงนี้มีถึง 46 สัญชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักค้าชาวพม่า ลาว กัมพูชา มาเลเซีย จีน และไต้หวัน มีบทบาทมากขึ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 89 ของนักค้าชาวต่างชาติทั้งหมดที่ถูกจับกุมได้ในประเทศไทย เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 65

พื้นที่การค้าที่สำคัญ ยาบ้า ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำปางแพร่ สมุทรปราการ สระบุรี ปทุมธานี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา และ กทม. เฮโรอีน ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ลำพูน สงขลา นราธิวาส และ กทม. กัญชา ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี ขอนแก่น หนองคาย กาฬสินธุ์ สกลนคร สระบุรี ชลบุรี นนทบุรี สุราษฎร์ธานี และ กทม. เอ็กซ์ตาซี ได้แก่ จังหวัดชลบุรี และ

สมุทรปราการ ไชยบุรี ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ชลบุรี สงขลา และ กทม. เขตคามิน ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว ชลบุรี สมุทรปราการ นครศรีธรรมราช และ กทม. โคเคน ที่ กทม.

เส้นทางลำเลียงยาเสพติดที่มีการนำเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อแพร่ระบาดในประเทศไทย และเป็นเส้นทางส่งผ่านยาเสพติดไปประเทศที่สาม มีเส้นทางสำคัญทั้งสิ้น 68 เส้นทาง ภาคเหนือ 19 เส้นทาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 31 เส้นทาง ภาคกลาง 13 เส้นทาง และภาคใต้ 5 เส้นทาง

ในสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน จะเห็นได้ว่าไม่เพียงแต่ผู้ขายเท่านั้นที่จำหน่ายหรือค้ายาเสพติด แต่ปรากฏมีผู้หญิงจำนวนไม่น้อยที่กระทำการดังกล่าวด้วย จะเห็นได้จากข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ที่มีผู้ต้องขังเด็ดขาดหญิงซึ่งกระทำความผิดในลักษณะความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มากเป็นอันดับที่ 1 ของลักษณะความผิด ทุกประเภท คือ มีจำนวนสูงถึง 14,383 คน และเมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนในการกระทำความผิดระหว่างชายกับหญิงแล้ว จะเห็นได้ว่า ชายมีการกระทำความผิด 50,399 คน จากฐานความผิดทุกประเภท รวม 91,460 คน คิดเป็นร้อยละ 50.10 ส่วนหญิงมีการกระทำความผิด 14,383 คนจากฐานความผิดทุกประเภทรวม 17,150 คน คิดเป็นร้อยละ 83.86 ซึ่งถือเป็นจำนวนที่สูงกว่าชายมากพอสมควร ปรากฏตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1

จำนวนผู้ต้องขังเด็ดขาด แยกตามลักษณะความผิด

ลักษณะความผิด	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
พ.ร.บ.ยาเสพติด/สารระเหย	50,399	14,383	64,782	59.65
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	19,165	1,822	20,987	19.32
ความผิดต่อชีวิต	9,205	283	9,488	8.74
ความผิดต่อร่างกาย	3,138	88	3,226	2.97
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	5,047	96	5,143	4.74
ภัยอันตรายต่อประชาชน	241	9	250	0.23
อื่น ๆ (รวมหลายประเภท เช่น พรบ.ป่าไม้ / การพนัน / อาวุธปืน / บุกรุก / ลหุโทษ ฯลฯ)	4,265	469	4,734	4.36
รวม	91,460	17,150	108,610	100

ที่มา: กรมราชทัณฑ์ (สำรวจ ณ วันที่ 30 กันยายน 2549)

และเมื่อจำแนกตามประเภทคดี (ฐานความผิด) แล้ว พบว่าผู้ต้องขังเด็ดขาดหญิงในคดียาเสพติดส่วนใหญ่เป็นผู้ต้องขังในกลุ่มประเภทจำหน่วย คือ 11,814 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 82.14 ของผู้ต้องขังเด็ดขาดหญิงทั้งหมด ส่วนกลุ่มประเภทเสพมีจำนวน 2,569 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 ของผู้ต้องขังเด็ดขาดหญิงทั้งหมด ตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2

จำนวนผู้ต้องขังเด็ดขาดคดี พ.ร.บ.ยาเสพติด ฯ

แยกตามประเภทคดี

ประเภท	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
จำหน่วย	16,311	6,064	22,375	34.54
ครอบครองเพื่อจำหน่วย	23,977	5,637	29,614	45.71
อื่น ๆ (ผลิต/นำเข้า/ส่งออก ฯลฯ)	620	113	733	1.13
รวมประเภทจำหน่วย	40,908	11,814	52,722	81.38
เสพ	575	420	995	1.54
ครอบครอง	5,321	999	6,320	9.76
เสพและครอบครอง	3,595	1,150	4,745	7.32
รวมประเภทเสพ	9,491	2,569	12,060	18.62
รวมทั้งสิ้น	50,399	14,383	64,782	100

ที่มา: กรมราชทัณฑ์ (สำรวจ ณ วันที่ 30 กันยายน 2549)

จากตารางทั้งหมดข้างต้น ย่อมแสดงให้เห็นถึงอัตราในการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิงในคดีจำหน่วยยาเสพติดอย่างเห็นได้ชัดว่า มีผู้ต้องขังหญิงกระทำผิดเป็นจำนวนมาก

2.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่วยยาเสพติด

ในปัจจุบันการนำกฎหมายมาใช้บังคับกับคดียาเสพติดเป็นมาตรการที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเครื่องกำหนดรูปแบบและวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งกฎหมายที่

เกี่ยวกับการจำหน่ายยาเสพติดที่ใช้บังคับในปัจจุบัน และผู้ศึกษาได้นำมาศึกษาในกรณีนี้ คือ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีเหตุผลในการประกาศใช้ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษที่บังคับใช้อยู่ได้ใช้บังคับมานานมากแล้ว มีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย จึงปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวเพื่อให้การปราบปราม และควบคุมยาเสพติดให้โทษเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกอยู่ จึงได้มีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำหรับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 2 บังคับใช้เมื่อ พ.ศ. 2528 โดยมีเหตุผล คือ การที่ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2501 ประกาศยกเลิกการเสพฝิ่น และการจำหน่ายฝิ่นที่พระราชอาณาจักร กฎหมายฝิ่นจึงยังคงใช้บังคับแต่เฉพาะเรื่องฐานความผิด และบทกำหนดโทษเท่านั้น จึงยกเลิกพระราชบัญญัติ พุทธศักราช 2472 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมทั้งหมด โดยได้กำหนดให้ฝิ่นเป็นยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ พืชกระท่อมเป็นยาเสพติดที่มีอันตรายน้อยกว่ากัญชา จึงเห็นสมควรกำหนดบทลงโทษของพืชกระท่อมให้ต่ำลงเพื่อความเหมาะสม

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 3 บังคับใช้เมื่อ พ.ศ. 2530 เนื่องจากพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มิได้นิยามคำว่า “เสพ” ให้แตกต่างจากคำว่า “ติดยาเสพติดให้โทษ” และมีได้บัญญัติคำว่า “บำบัดรักษา” ไว้ ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ และบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับความหมาย และการจำหน่ายยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 3 และการยึดยาเสพติดให้โทษในประเภทต่าง ๆ ยังไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ ตลอดจนยังมิได้มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ยุยงส่งเสริม หรือกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกแก่ผู้อื่นเสพยาเสพติด โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2543 มีเหตุผลในการประกาศใช้ เนื่องจากปัจจุบันคดียาเสพติดให้โทษมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี และในการพิจารณาคดีต้องใช้เวลานานกว่าคดีจะถึงที่สุด ในระหว่างนั้นหากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา หรือมีคำสั่งให้รับของกลางยาเสพติดให้โทษตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 หรือตามกฎหมายอื่น พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ยังไม่มีบทบัญญัติให้กระทรวงสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขมอบหมายมีอำนาจทำลาย หรือนำของกลางยาเสพติดให้โทษไปใช้ประโยชน์ได้ เป็นเหตุให้รัฐต้องสิ้นเปลืองงบประมาณเป็นจำนวนมากในแต่ละปี เพื่อการเก็บรักษา และดูแลของกลางยาเสพติดให้โทษไม่ให้สูญหาย เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ

จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 เพื่อให้กระทรวงสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขมอบหมายมีอำนาจทำลายยาเสพติดให้โทษที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา หรือมีคำสั่งให้ริบ หรือนำยาเสพติดให้โทษไปใช้ประโยชน์ได้

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2545 มีเหตุผลในการประกาศใช้ คือ เนื่องจากสภาพปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในปัจจุบันนับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยแก้ไขโทษในความผิดเกี่ยวกับการมีไว้ในครอบครอง มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษจำนวนเล็กน้อยให้มีโทษขั้นสูงสุดลงเพื่อให้เหมาะสมกับความผิด และให้บุคคลซึ่งต้องหาว่าเสพเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และให้ศาลสามารถลงโทษได้เมื่อมีคำรับสารภาพโดยพนักงานอัยการไม่ต้องสืบพยานประกอบเสมอไป และให้ศาลสามารถใช้มาตรการรอกการกำหนดโทษ หรือรอกการลงโทษได้กว้างขวางขึ้น นอกจากนี้สมควรมีมาตรการให้ทางราชการสามารถขออนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ และสมควรเพิ่มมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ โดยให้มีการค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น การให้มีอำนาจสั่งตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดมียาเสพติดให้โทษอยู่ในร่างกายหรือไม่ และเพิ่มขอบเขตให้ผู้เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือผู้เสพและจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษที่มีจำนวนเล็กน้อย มีโอกาสสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาได้กว้างขวางขึ้น รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษให้ลดหลั่นกันตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด และใช้มาตรการโทษปรับเป็นหลักในการลงโทษ ผู้กระทำความผิดที่มุ่งหมายประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ตลอดจนกำหนดมาตรการควบคุมการครอบครองเพื่อจำหน่ายทั่วไปซึ่งมีส่วนผสมของยาเสพติดให้โทษ และกำหนดวิธีการและควบคุมการโฆษณาเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ การบำบัดรักษา สถานพยาบาล และผู้ประกอบการวิชาชีพในสถานพยาบาลเพื่อให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, www.krisdika.go.th, 2550)

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้กำหนดอัตราโทษ กรณีกระทำความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดไว้ โดยมีรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3

สรุปอัตราโทษกรณีกระทำความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติด

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ

ประเภทยาเสพติด	อัตราโทษตามกฎหมาย
ประเภท 1	- คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ หรือจำนวนหน่วยการใช้ หรือมีน้ำหนักสุทธิไม่ถึงปริมาณที่กำหนดตามมาตรา 15 วรรค 3 จำคุกตั้งแต่ 4-15 ปี หรือปรับตั้งแต่ 80,000-300,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 66 วรรค 1) - คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ปริมาณที่กำหนดตามมาตรา 15 วรรค 3 แต่ไม่เกิน 20 กรัม จำคุกตั้งแต่ 4 ปีถึงตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 400,000-5,000,000 บาท (มาตรา 66 วรรค 2) - คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์เกิน 20 กรัมขึ้นไป จำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 1,000,000-5,000,000 บาท หรือประหารชีวิต (มาตรา 66 วรรค 3)
ประเภท 2	- จำคุก 1-10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000-200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 69 วรรค 2) - ถ้าเป็นมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอิน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 100 กรัม จำคุกตั้งแต่ 3-20 ปี หรือปรับตั้งแต่ 60,000-400,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้ามีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ 100 กรัมขึ้นไป จำคุกตั้งแต่ 5 ปีถึงตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 500,000-5,000,000 บาท (มาตรา 69 วรรค 3)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ประเภทยาเสพติด	อัตราโทษตามกฎหมาย
ประเภท 3	- มีจำนวนไม่เกินที่กำหนดตามมาตรา 20 วรรค 4 จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 71 วรรค 1) - มีเกินจำนวนตามมาตรา 20 วรรค 4 จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท (มาตรา 71 วรรค 2) - กรณีเป็นยาเสพติดให้โทษปลอมอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 39(1) จำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 500,000 บาท (มาตรา 83) - กรณีเป็นยาเสพติดให้โทษผิดมาตรฐาน หรือเสื่อมคุณภาพอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 39(2) หรือ (3) จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 85) - กรณีเป็นยาเสพติดให้โทษที่ต้องขึ้นทะเบียนตำรับยาแต่มีได้ขึ้นทะเบียนตำรับยา หรือที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนตำรับยาอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 39(4) หรือ (5) จำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 300,000 บาท (มาตรา 87)
ประเภท 4	- จำคุกตั้งแต่ 1-10 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000-200,000 บาท (มาตรา 73 วรรค 1) - มีตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป จำคุกตั้งแต่ 1-15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000-1,500,000 บาท (มาตรา 73 วรรค 2)
ประเภท 5	- มีจำนวนไม่ถึง 10 กิโลกรัม จำคุกตั้งแต่ 2-10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 40,000-200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 76/1 วรรค 1) ถ้าเป็นพืชกระท่อม จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 76/1 วรรค 3) - มีตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป จำคุกตั้งแต่ 2-15 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000-1,500,000 บาท (มาตรา 76/1 วรรค 2) ถ้าเป็นพืชกระท่อม จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท (มาตรา 76/1 วรรค 4)

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ยังได้บัญญัติถึงความผิดและโทษของบุคคลที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในฐานะความผิดอื่น ๆ เช่น ผู้เสพ ผู้ครอบครอง ผู้นำเข้า หรือส่งออก ฯลฯ และนอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่ถือว่าเกี่ยวข้องกับการจำหน่ายยาเสพติดอีก คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ที่นำมาบังคับใช้ควบคู่กันไปในปัจจุบัน

กฎหมายเกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดนี้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการปราบปรามยาเสพติด ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด ล้วนแต่ต้องกระทำภายในขอบข่ายที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ดังนั้น การมีกฎหมายปราบปรามยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นปัจจัยอันสำคัญต่อการปราบปรามยาเสพติด (สำนักงานศาลยุติธรรม, 2545, น. 8)

3. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงคดีจำหน่ายยาเสพติด

ทัณฑสถานหญิงกลาง

3.1 บทบาท หน้าที่ และการดำเนินงาน

ทัณฑสถานหญิงกลาง เดิมเป็นส่วนหนึ่งของเรือนจำกลางคลองเปรม ตั้งอยู่ที่ตำบลสำราญราษฎร์ อำเภอพระนคร กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2506 กรมราชทัณฑ์ได้แบ่งส่วนราชการใหม่ แยกทัณฑสถานหญิงเป็นเอกเทศ ให้ใช้ชื่อว่า “ทัณฑสถานหญิงพระนคร”

ต่อมา ผู้ต้องขังหญิงมีจำนวนมากขึ้น กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้วเห็นว่าสถานที่เดิมคับแคบ ไม่มั่นคงปลอดภัยในการควบคุมผู้ต้องขัง และไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังหญิง เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2515 จึงย้ายผู้ต้องขังหญิงมายังที่ตั้งปัจจุบัน และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ทัณฑสถานหญิงกลาง” เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2538 เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษา และพัฒนาผู้ต้องขังหญิงทั่วประเทศให้เป็นแนวทางเดียวกัน

ทัณฑสถานหญิงกลาง ตั้งอยู่ที่ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ภายในทั้งสิ้น 17 ไร่ 98 ตารางวา มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุม และพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังหญิง ตั้งแต่ระหว่างสอบสวนถึงกำหนดโทษประหารชีวิต โดยรับผู้กระทำความผิดจากศาลต่าง ๆ ใน

กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และผู้ต้องขังหญิงที่มีกำหนดโทษสูงเกินอำนาจการควบคุมของเรือนจำ และทัณฑสถานทั่วประเทศ

พันธกิจหลักของทัณฑสถานหญิงกลาง มีดังนี้

1. การควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ
2. การพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ให้กลับตนเป็นพลเมืองดี และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขภายหลังพ้นโทษ ด้วยการให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษา การฝึกวิชาชีพ การพัฒนาจิตใจ การจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ผู้ต้องขัง

3. การพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานราชทัณฑ์

ทัณฑสถานหญิงกลางมีบทบาทและหน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามกฎหมาย โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังกลับตนเป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไป โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์และพัฒนามาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และถูกต้องตามหลักทฤษฎีวิทยา
2. กำหนดแนวทางติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง
3. ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงตามนโยบายและแผนงานของกรมราชทัณฑ์
4. ควบคุมและดำเนินการกับผู้ต้องขังหญิงที่จัดอยู่ในประเภทของโทษตามที่รัฐมนตรีกำหนด
5. จัดการศึกษา อบรม พัฒนา ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมและฝึกวิชาชีพแก่ผู้ต้องขังหญิง
6. ดำเนินงานเกี่ยวกับการทำงาน และการใช้แรงงานผู้ต้องขังหญิง
7. ดำเนินการทางทัณฑปฏิบัติ จัดสวัสดิการให้การสงเคราะห์ พัฒนาสุขภาพอนามัยแก่ผู้ต้องขังและเด็กติดมารดาที่เป็นผู้ต้องขัง รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการสุขภาพ
8. ปฏิบัติการร่วมกันกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในประเทศไทย อาจแยกพิจารณาได้ใน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิง การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง และการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงที่อยู่ในเรือนจำชาย ทั้งนี้ โดยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง

ในทัศนสถานหญิง ทัศนสถานบำบัดพิเศษหญิง และเรือนจำชายทั้ง 3 ประเภทนี้ จะเน้นเรื่องการอบรมแก้ไขการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว การฝึกอาชีพ และการให้การศึกษา แต่การจัดบริการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงดังกล่าวจะมีความแตกต่างกันแล้วแต่ขีดจำกัดด้านสถานที่ และปัจจัยอื่น ๆ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำชายจะเน้นเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว แต่การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในทัศนสถานหญิงเน้นเรื่องการฝึกวิชาชีพ และการศึกษา เป็นต้น

ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงนอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่วางไว้สำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทั่วไปแล้ว ยังมีกฎหมายและ ระเบียบ ข้อบังคับที่ระบุไว้ในลักษณะที่แตกต่างไปจากผู้ต้องขังชายอย่างเด่นชัด อาทิ ผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์หรือลูกอ่อนให้จัดเป็นผู้ต้องขังป่วยเจ็บโดย หรือห้ามใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังหญิง เป็นต้น

การดำเนินงานของทัศนสถานหญิงกลาง ต้องใช้ผู้มีความรู้ความสามารถหลายสาขา เช่น นักทฤษฎี นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ วิทยากรจากสาขาอาชีพต่าง ๆ อนุศาสนาจารย์ ผู้นำทางศาสนา นักกฎหมาย พยาบาล ในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งทางภาครัฐและเอกชน ในการขอรับการสนับสนุนทางวิชาการ งบประมาณ วิทยากร ในด้านต่าง ๆ การวางแผนทางปฏิบัติตลอดจนโครงการต่าง ๆ ที่จะนำมาปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อให้โครงการปฏิบัติต่าง ๆ สอดคล้องกับนโยบายกรมราชทัณฑ์ และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดผลต่อการปฏิบัติงาน

ลักษณะงานพิเศษของทัศนสถานหญิงกลาง เป็นงานที่ต้องปฏิบัติ 24 ชั่วโมงอย่างต่อเนื่อง ทัศนสถานหญิงกลางยังเป็นสถานที่คุมขังและให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังสูงอายุ ผู้ต้องขังพิการ ผู้ต้องขังโรคจิต ผู้ต้องขังติดเชื้อ และสถานบริบาลเด็กติดผู้ต้องขัง

จากหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมและแก้ไขผู้ต้องขังหญิงประเภทต่าง ๆ ทำให้ทัศนสถานหญิงกลางเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ พัฒนาระบบ รูปแบบมาตรการหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง เพื่อให้การปฏิบัติมีความเหมาะสมกับประเภทของผู้ต้องขัง ถูกต้องตามหลักทฤษฎี และเป็นมาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในทัศนสถาน เช่น การดำเนินการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในแต่ละประเภท ความผิด ผู้ต้องขังที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี (วัยรุ่น) การปฏิบัติจะมุ่งเน้นในการศึกษาเล่าเรียน วิชาสามัญ เน้นหนักมากกว่าการใช้แรงงาน มีการพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้น ในผู้ต้องขังตั้งครรภ์ แม่ลูกอ่อน การปฏิบัติมุ่งเน้นการดูแลสุขภาพอนามัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ การให้ความรู้เรื่องโรคภัยไข้เจ็บ การเตรียมตัวเป็นแม่ การเลี้ยงลูกอย่างถูกวิธี ตลอดจนการป้องกันตัวเองจากโรคภัย

ใช้เจ็บ สำหรับผู้ต้องขังติดยาเสพติดที่สถานหญิงกลางได้ใช้วิธีปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยใช้วิธีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังในลักษณะผสมผสาน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้วิธีชุมชนบำบัดแบบเต็มรูปแบบ (กลุ่มงานให้คำปรึกษาและพัฒนาผู้ต้องขังหญิง ทักษะสถานหญิงกลาง, 2550, น. 1-4)

2.2 โครงสร้างการบริหารงานภายใน

ทัณฑสถานหญิงกลางได้กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ โดยการแบ่งงานตามโครงสร้างการบริหารงานที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้ และนอกจากนั้นได้ปรับปรุงโครงสร้างโดยแบ่งงานภายในทัณฑสถานหญิงกลางเป็นการภายในตามคำสั่งทัณฑสถานหญิงกลางที่ 14/2546 และ 102/2549 ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติหน้าที่ของทัณฑสถาน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ส่วนบริหารทั่วไป รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ฝ่ายบริหารทั่วไป รับผิดชอบงานต่อไปนี้
 - งานธุรการ รับผิดชอบงานสารบรรณ การรับ-ส่ง และโต้ตอบหนังสือต่าง ๆ ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - งานการเจ้าหน้าที่และสวัสดิการ รับผิดชอบเกี่ยวกับประวัติข้าราชการ ระเบียบวินัยของข้าราชการและการกำหนดหน้าที่ และรับผิดชอบของเจ้าพนักงาน
 - งานการเงินและการบัญชี รับผิดชอบเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ การจัดทำบัญชีเงินงบประมาณ และเงินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ อาทิ เงินเดือนข้าราชการและงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบัญชีและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินงบประมาณ
 - งานพัสดุและอาคารสถานที่ รับผิดชอบเกี่ยวกับการรับ-เบิกจ่ายพัสดุครุภัณฑ์ เพื่อใช้ในสำนักงาน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษา ตรวจตราดูแล อาคารสถานที่ ตลอดจนดูแลให้อยู่ในสภาพดี
 - งานเลขานุการ รับผิดชอบดูแลงานติดต่อประสานงานของผู้อำนวยการทัณฑสถานหญิงกลาง

2. กลุ่มงานให้คำปรึกษา และพัฒนาผู้ต้องขังหญิง รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาและพัฒนาผู้ต้องขัง

3. ส่วนปกครองผู้ต้องขัง รับผิดชอบเกี่ยวกับการปกครองผู้ต้องขัง และป้องกันมิให้ผู้ต้องขังหลบหนี ซึ่งแบ่งการบริหารงานภายใน ออกเป็น 8 ฝ่าย

3.1 ฝ่ายรักษาการณ รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานรักษาการณ
- งานควบคุมผู้ต้องหาไปศาล

3.2 ฝ่ายปกครองกลาง รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานปกครองกลาง

3.3 ฝ่ายปกครองแดน 1 รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานปกครองแดน 1

3.4 ฝ่ายปกครองแดน 2 รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานปกครองแดน 2

3.5 ฝ่ายปกครองแดน 3 รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานปกครองแดน 3

3.6 ฝ่ายปกครองแดน 4 รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานปกครองแดน 4

3.7 ฝ่ายปกครองแดน 5 รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานปกครองแดน 5

3.8 ฝ่ายปกครองแดน 6 รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานปกครองแดน 6

4. ส่วนปกครองผู้ต้องขังแดนแรก รับผิดชอบเกี่ยวกับการประชุมพิเศษ และการอบรม
ระเบียบผู้ต้องขังเข้าใหม่ โดยมีความรับผิดชอบในด้านต่างๆดังนี้

- ฝ่ายปกครอง และรักษาการณแดนแรก รับผิดชอบงานต่อไปนี้
- งานปกครองกลางแดนแรก
- งานปกครองเรือนนอน 3 ชั้น
- งานปกครองเรือนนอน 2 ชั้น

5. ส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง แบ่งการบริหารงานภายใน ออกเป็น 3 ฝ่าย

5.1 ฝ่ายจำแนกลักษณะและสังคมสงเคราะห์ รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง
- งานชุมชนบำบัด
- งานสังคมสงเคราะห์ผู้ต้องขัง และผู้พ้นโทษ
- งานติดตามและประเมินผล

5.2 ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานการศึกษาสายสามัญ
- งานการศึกษาสายอาชีพ
- งานพัฒนาจิตใจ

5.3 งานนิติการ

6. ส่วนทัณฑปฏิบัติ รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง การเลื่อนและลดชั้นผู้ต้องขัง การลดโทษจำคุก การพักการลงโทษ การอภัยโทษ ซึ่งแบ่งการบริหารงานภายในออกเป็น 2 ฝ่าย

6.1 ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานทัณฑปฏิบัติ
- งานวิเทศสัมพันธ์

6.2 ฝ่ายทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง

7. ส่วนฝึกวิชาชีพ รับผิดชอบวางแผน และดำเนินการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่มีอยู่ในพื้นที่ตามความต้องการของตลาด และความถนัดของผู้ต้องขัง พัฒนาคุณภาพด้านการฝึกวิชาชีพประเภทต่างๆ เตรียมความพร้อมด้านวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังใกล้พ้นโทษ จัดหาวัตถุดิบ ตลาดและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ บริหารเงินทุนผลประโยชน์จากการฝึกวิชาชีพ ควบคุมการใช้จ่ายพาหนะที่จัดซื้อด้วยเงินทุนฝึกวิชาชีพ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งการบริหารงานภายใน ออกเป็น 3 ฝ่าย

7.1 ฝ่ายเงินทุนฝึกวิชาชีพ รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานเงินทุนฝึกวิชาชีพ

7.2 ฝ่ายพัสดุฝึกวิชาชีพและเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานพัสดุฝึกวิชาชีพ
- งานเผยแพร่ผลิตภัณฑ์

7.3 ฝ่ายฝึกวิชาชีพ รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานฝึกวิชาชีพ

8. ส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านสวัสดิการ การเยี่ยมญาติ การเลี้ยงอาหาร เงินฝากผู้ต้องขัง และงานสงเคราะห์ผู้ต้องขัง ซึ่งแบ่งการบริหารงานภายใน ออกเป็น 2 ฝ่าย

8.1 ฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานสุทกรรม
- งานเย็บญาติ
- งานเงินฝากผู้ต้องขัง

8.2 ฝ่ายสงเคราะห์ผู้ต้องขัง รับผิดชอบงานต่อไปนี้

- งานร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังภายใน
- งานร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังภายนอก
- งานนันทนาการและสงเคราะห์ผู้ต้องขัง

9. สถานพยาบาล รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้การพยาบาลผู้ต้องขัง ซึ่งแบ่งการบริหารงานภายใน ออกเป็น 4 ฝ่าย

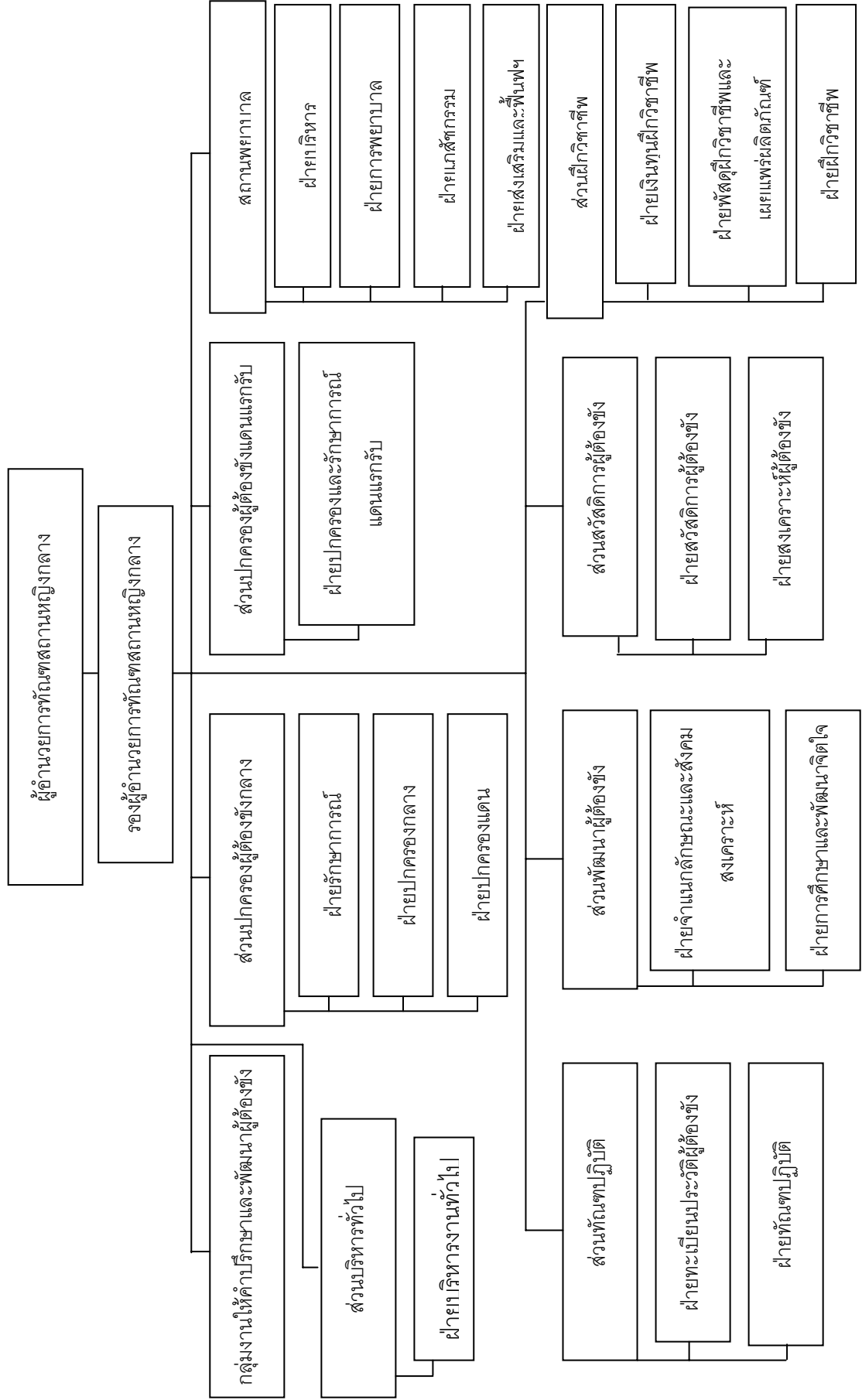
9.1 ฝ่ายบริหาร

9.2 ฝ่ายการพยาบาล

9.3 ฝ่ายเภสัชกรรม

9.4 ฝ่ายส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพผู้ต้องขัง

แผนภูมิที่ 2.1
โครงสร้างการบริหารงานภายใน

3.3 สถิติผู้ต้องขังหญิงคดีจำนำยาเสพติด

ในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 พบว่า สถิติผู้ต้องขังหญิงของทัณฑสถานหญิงกลาง ในช่วงปี 2547-2549 (ปีงบประมาณ) มีจำนวนค่อนข้างสูงเมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ต้องขังเด็ดขาดทั้งหมด ปรากฏตามตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4

สถิติผู้ต้องขังเด็ดขาด และผู้ต้องขังเด็ดขาดคดีพระราชบัญญัติ
ยาเสพติดให้โทษฯ ทัณฑสถานหญิงกลาง

ปี	ผู้ต้องขังเด็ดขาด	ผู้ต้องขังเด็ดขาดคดี พ.ร.บ.ยาเสพติดฯ	ร้อยละ
2547	2,625	2,184	83.36
2548	2,539	2,054	80.90
2549	2,214	1,897	85.68

ที่มา: ทัณฑสถานหญิงกลาง, 2550

จากข้อมูลในตาราง จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีจะมีจำนวนผู้ต้องขังเด็ดขาดซึ่งกระทำผิดในคดีพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฯ มีจำนวนสูง โดยในปี 2547 มีผู้ต้องขังเด็ดขาดทั้งสิ้น 2,625 คน ในจำนวนนี้มีผู้ต้องขังเด็ดขาดในคดีพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฯ ถึง 2,184 คน คิดเป็นร้อยละ 83.36 ปี 2548 มีผู้ต้องขังเด็ดขาด 2,539 คน มีผู้ต้องขังเด็ดขาดในคดีพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฯ 2,054 คน คิดเป็นร้อยละ 80.90 และในปี 2549 มีผู้ต้องขังเด็ดขาดรวมทั้งสิ้น 2,214 คน เป็นผู้ต้องขังเด็ดขาดในคดีพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฯ 1,897 คน คิดเป็นร้อยละ 85.68 นับได้ว่าแนวโน้มในการกระทำผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงมีได้ลดลงเลย

ในการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิง ทัณฑสถานหญิงกลาง ในคดีพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฯ นี้ ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแยกเป็นประเภทคดี (ฐานความผิด) ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมาแสดงให้เห็น ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2549-กุมภาพันธ์ 2550 (ต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2550) ดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5

สถิติผู้ต้องขังเด็ดขาดคดีพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฯ

แยกตามประเภทคดี ทณฑสถานหญิงกลาง

ประเภท	เดือน				
	ตุลาคม	พฤศจิกายน	ธันวาคม	มกราคม	กุมภาพันธ์
จำหน่วย	883	804	690	950	891
ครอบครองเพื่อจำหน่วย	845	942	1,003	828	885
อื่นๆ (ผลิต/นำเข้า/ส่งออก ฯลฯ)	38	21	29	8	3
รวมประเภทจำหน่วย	1,766	1,767	1,801	1,786	1,779
เสพ	7	16	54	52	39
ครอบครอง	18	45	33	13	26
เสพและครอบครอง	4	18	16	78	54
รวมประเภทเสพ	29	79	103	143	119
รวมทั้งสิ้น	1,795	1,846	1,825	1,929	1,898

ที่มา: ทณฑสถานหญิงกลาง, 2550

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลในตารางจะเห็นได้ว่า การกระทำผิดคดีจำหน่วยยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง ทณฑสถานหญิงกลาง มีจำนวนสูงมาก และมีแนวโน้มที่จะลดลงได้ยาก

3.4 แนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงคดีจำหน่วยยาเสพติด

แนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงคดีจำหน่วยยาเสพติด ของทณฑสถานหญิงกลาง นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่วางไว้สำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทั่วประเทศแล้ว ยังเน้นการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ให้กลับตนเป็นพลเมืองดี และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขภายหลังพ้นโทษ ด้วยการให้การศึกษา อบรมวิชาสามัญ การฝึกวิชาชีพ การพัฒนาจิตใจ การจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ผู้ต้องขังอีกด้วย โดยทณฑสถานหญิงกลางได้มุ่งเน้นในการดำเนินการดังนี้ คือ

1. การให้ความรู้เรื่องโทษ และพิษภัยของยาเสพติดทุกประเภทแก่ผู้ต้องขัง โดยการอบรมของเจ้าหน้าที่ เป็นประจำและในโอกาสวันสำคัญทางศาสนา ประมาณปีละ 12 ครั้ง

2. การตรวจค้น จูโจม สิ่งของต้องห้าม ทั้งยาเสพติดและสิ่งของมีนเมา ทณฑสถานหญิงกลางจะดำเนินการตรวจค้นเป็นปกติ ประจำเรือนนอนหรือโรงฝึกวิชาชีพ โดยดำเนินการเดือนละ 1-2 ครั้ง ส่วนการดำเนินการโดยหน่วยงานหรือบุคลากรภายนอก เช่น ตำรวจหรือใช้สุนัขตรวจยาเสพติด จะดำเนินการปีละ 2 ครั้ง ซึ่งอาจเป็นช่วงก่อนงานเทศกาล งานพิธีต่าง ๆ เช่น เทศกาลขึ้นปีใหม่ หรือเทศกาลสงกรานต์ เป็นต้น การดำเนินการดังกล่าวนี้ ทณฑสถานหญิงกลางจะรายงานผลการดำเนินการไปยังกรมราชทัณฑ์ทุกครั้งไป

3. การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขัง มีการดำเนินการโดยทั่วไป 2 ด้าน คือ การบำบัดฝ่ายกาย และการบำบัดด้านจิตใจ โดยทั้งสองด้านใช้หลักการของชุมชนบำบัด ซึ่งถือเป็นการใช้กระบวนการกลุ่มเข้ามาทำการแก้ไขบำบัดผู้ต้องขัง

ทณฑสถานหญิงกลางยังได้ดำเนินการบำบัดฟื้นฟูโดยใช้หลักการผสมผสาน ด้วยการนำหลักการวิธีการใช้งานเกษตรฟื้นฟูร่วมกับการใช้ปรัชญา แนวคิดการวิจารณ์ตนเองในข้อบกพร่อง เน้นหลักการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีจิตใจยอมรับจุดด้อยของตน พร้อมเผชิญปัญหา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งที่จะไม่กลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก ทั้งนี้ จะดำเนินการโดยใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้ต้องขังคดียาเสพติดที่กระทำผิดครั้งแรก อายุไม่เกิน 30 ปี โดยให้อยู่ภายใต้กิจกรรมที่เข้มข้น ระยะเวลาที่ใช้ประมาณ 6 เดือน ซึ่งมีหลักสูตรผสมผสาน และนำมาใช้อย่างหลากหลาย เช่น การฝึกแถวเพื่ออนามัยบำบัดและให้รู้จักระเบียบวินัย หรือการใช้ดนตรีบำบัด เป็นต้น การดำเนินการนี้ทณฑสถานหญิงกลางได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4. การจัดโปรแกรมแก้ไขผู้ต้องขังต่อต้าน หรือผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ ผู้ต้องขังเหล่านี้มักกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตั้งแต่ 2-11 ครั้ง ซึ่งมักจะได้รับโทษในระยะเวลา 3-6-9 เดือนเนื่องจากปริมาณยาเสพติดที่จำหน่ายมีน้อย ทำให้ไม่รู้สึกลาบจำและไม่เข็ดหลาบต่อการกระทำผิด โดยทณฑสถานหญิงกลางมีความมุ่งหวังที่จะมีให้ผู้ต้องขังกลับเข้ามาต้องโทษซ้ำอีก อันเป็นจุดประสงค์สำคัญของหลักทัณฑ์โทษ (สุวารี รวบทองศรี, สัมภาษณ์)

และตามที่กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการดำเนินงานสำคัญของกรมราชทัณฑ์ไว้ 3 ด้าน คือ 1.การเปลี่ยนภาระให้เป็นพลัง 2.รวมพลังแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ได้ผลอย่างยั่งยืน 3.เสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารทุกองค์การด้วยระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้น ทณฑสถานหญิงกลางได้จัดทำแผนการปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ขึ้น โดยในส่วนของงานแก้ไขปัญหายาเสพติดได้จัดให้มีโครงการเพื่อให้ผู้ต้องขังหญิงคดี

จำหน่ายยาเสพติดได้รับการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมไม่ให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 รวม 3 โครงการ คือ

1. โครงการธรรมะเอาชนะยาเสพติด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ต้องขังหญิงสามารถนำหลักทางพระพุทธศาสนามาเป็นตัวชี้แนะในการตัดสินใจปัญหาโดยไม่ใช้ยาเสพติดเป็นที่พึ่ง ให้ผู้ต้องขังหญิงได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีจิตสำนึกในการมุ่งมั่นทำความดี สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ และให้ผู้ต้องขังหญิงรู้คุณ โทษของยาเสพติดและไม่หวนกลับไปยุ่งเกี่ยวกับ

ดำเนินการโดย การอบรมศีลธรรม ปฏิบัติธรรม สวดมนต์ ทำสมาธิ โดยมีพระสงฆ์มาบรรยายธรรมทุกวันเสาร์ที่ 1 ถึง 3 ของเดือน และให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด

2. โครงการจัดกิจกรรมเนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดสากล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ต้องขังหญิงมีจิตสำนึก ลด ละ เลิก ที่จะยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ให้ผู้ต้องขังหญิงเกิดความเชื่อมั่นในหลักของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และพร้อมที่จะก้าวไปสู่สังคมภายนอกภายหลังการพ้นโทษ

ดำเนินการโดย การจัดนิทรรศการให้ความรู้ และรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด มีการเดินขบวนรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด และแข่งขันกีฬาระหว่างผู้ต้องขังหญิงด้วยกัน

3. โครงการส่งเสริมการฝึกอาชีพ เพื่อคืนคนดีสู่สังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ต้องขังหญิง สร้างทักษะ ความชำนาญในวิชาชีพต่าง ๆ ให้เห็นคุณค่าของตนเองและรู้จักการทำงานที่ถูกต้อง นำไปสู่การสร้างรายได้แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคมอย่างยั่งยืน เปิดโอกาสให้สังคมภายนอกเข้ามาสนับสนุน มีส่วนร่วมฟื้นฟูและพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังหญิง

ดำเนินการโดย การฝึกอบรมวิชาชีพตามความต้องการของผู้ต้องขังหญิง และเป็นที่ต้องการของตลาดในปัจจุบัน (กลุ่มงานให้คำปรึกษาและพัฒนาผู้ต้องขังหญิง ทณฑสถานหญิงกลาง, 2550, น. 189-198)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดคดีจำหน่ายยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีทัณฑสถานหญิงกลาง” นี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วพบว่ามีดังนี้

พิศาล มุขแจ้ง (2530 อ้างถึงใน พิมพ์ทิพย์ นฤมิตญาณ, 2546, น. 40) ศึกษาเรื่องการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิง กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังมีระดับการศึกษาต่ำ มี

การกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายในระดับที่รุนแรงกว่า ผู้ต้องขังหญิงที่มีการศึกษาระดับสูง นอกจากนี้ผู้ต้องขังที่ไม่สูบบุหรี่ มีการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายในระดับที่น้อยกว่าผู้ต้องขังที่ไม่ดื่มสุรา ส่วนผู้ต้องขังที่เสพยาเสพติดให้โทษมีการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายในระดับที่รุนแรงน้อยกว่าผู้ต้องขังที่ไม่เสพยาเสพติดให้โทษ

ชัยพร บุญเจริญ (2541, น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิงที่เป็นผู้ใช้แรงงาน โดยศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ความผิดที่มีการกระทำมากที่สุดได้แก่ความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด รองลงมาเกี่ยวกับทรัพย์สิน ผลการศึกษาแบบเจาะลึกเป็นรายกรณี ยังพบอีกว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดมากที่สุด คือปัจจัยทางเศรษฐกิจมีรายได้ไม่เพียงพอเนื่องจากต้องรับผิดชอบครอบครัว รองลงมาเป็นปัจจัยทางสังคม คือผู้ต้องขังเติบโตมาในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพไม่ดี ถัดมาเป็นปัจจัยทางจิตใจ คือผู้ต้องขังเป็นคนเก็บกดไม่ได้รับความจริงใจจากสังคม คนรอบข้าง ทำให้ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำผิด ส่วนปัจจัยทางกายภาพนั้น จากการศึกษาพบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิด

สถาบันดำรงราชานุภาพ และกรมราชทัณฑ์ (2542, น. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การกระทำผิดของผู้ต้องขังในคดียาเสพติด ผลการศึกษาพบว่า

1. ทักษะในการกระทำผิดของผู้ต้องขังในคดี ทักษะในการกระทำผิดผู้ต้องขังส่วนใหญ่มองรับว่ากระทำผิดจริงมีมูลเหตุจูงใจจากปัญหาเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมชักจูงสำหรับผู้ที่ไม่ยอมรับผิด โดยอ้างว่ารับผิดชอบผู้กระทำและรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ทักษะในการกระทำผิดในด้านส่วนบุคคล ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เห็นว่าการค้ายาเสพติดให้รายได้ตอบแทนสูง เป็นงานที่ทำได้ง่าย ผู้ต้องขังมากกว่าครึ่งหนึ่งรับรู้ว่ายาเสพติดทำลายคนและผู้ต้องขังประมาณครึ่งหนึ่งมีทักษะที่ว่า การถูกจับเพราะโชคไม่ดี ผู้ต้องขังเกือบครึ่งรับรู้ว่าการจำคุกทำให้ลำบากและมีผู้ต้องขังจำนวนน้อยเห็นว่าเมื่อพ้นโทษแล้วจะกระทำผิดในคดียาเสพติดอีก นอกจากนี้ทักษะในการกระทำผิดด้านสภาพแวดล้อม ส่วนหนึ่งเห็นว่า ครอบครัวและชุมชนมีส่วนผลักดันให้กระทำผิด ส่วนทักษะต่อกระบวนการยุติธรรมพบว่า ส่วนหนึ่งไม่กลัวโทษจากการค้ายาเสพติด เนื่องจากรายได้ตอบแทนสูงและไม่มีทางเลือกในชีวิต นอกจากนี้มากกว่าครึ่งเห็นว่าโทษที่ได้รับเป็นโทษที่หนัก เนื่องจากระยะเวลาจำคุกเนิ่นนานไป โทษหนักมากเมื่อเปรียบเทียบกับการกระทำผิดครั้งแรกและมีส่วนหนึ่งเห็นว่า ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากไม่เจตนากระทำผิดแต่ถูกจับกุม เจ้าหน้าที่ไม่มีความยุติธรรม โทษหนักเกินไปและ การได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างจากผู้ต้องขังในคดีอื่น ๆ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการกระทำผิดของผู้ต้องขังประกอบด้วย อายุ สภาพครอบครัวในวัยเด็ก ประวัติการกระทำผิดซ้ำในคดีอาญาก่อนและประเภทการค้า

2. ระยะเวลาการรับกำหนดโทษจำคุกจริงตามคำพิพากษา ผู้ต้องขังยังได้รับกำหนดโทษจำคุกสูง จะได้รับโทษจำคุกจริงต่ำ ในขณะที่ผู้ได้รับกำหนดโทษจำคุกต่ำ จะได้รับโทษจำคุกจริงสูง นอกจากนี้อัตราการรับโทษจำคุกจริงของผู้ต้องขังคดียาเสพติดจะสูงกว่าอัตราการรับโทษจำคุกจริงของผู้ต้องขังในคดีอื่น ๆ โดยเฉพาะในคดีที่มีกำหนดโทษสูงตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปและผู้ต้องขังในประเทศไทยจะรับโทษจริงสูงกว่าผู้ต้องขังในต่างประเทศ

มานิต มณีนิตย์ (2543, น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสังคมกับการกระทำผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง ผลการศึกษาพบว่า จากการทดสอบสมมุติฐาน ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว รายได้ของบิดามารดา ผู้มีอำนาจในครอบครัว กลุ่มเพื่อน และลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิง

นัทธี จิตสว่าง และคณะ (2544, น. ก-ง) ศึกษาเรื่องเส้นทางชีวิตของผู้ต้องขังในคดียาเสพติดผลการศึกษาพบว่า มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่ขบวนการเป็นผู้เสพและความหวังจากการใช้ยาเสพติดคือ ความอยากรู้ อยากลอง เพื่อนชักชวน เสพยาเสพติดเพื่อช่วยในการทำงาน การประสบปัญหาด้านสุขภาพ และความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดที่ไม่ถูกต้อง คิดว่าสามารถรักษาโรคและช่วยในการทำงานได้รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเสพยาเสพติด

สำหรับค่าใช้จ่ายและเงินที่นำมาซื้อยาเสพติด ส่วนใหญ่จากขายยาบ้าแต่ไม่ได้จำหน่ายอย่างจริงจัง เป็นการจำหน่ายในลักษณะการเดินยอตนนำมาต่อทุนในการซื้อยาเสพติดเพื่อเสพครั้งต่อไปเท่านั้น ผู้เสพกลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่ายาเสพติดเป็นอันตรายต่อร่างกายและรับรู้ถึงโทษทางกฎหมายเมื่อกลายมาเป็นผู้เสพยาเสพติดแล้ว ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น ก่ออาชญากรรมต่าง ๆ เพื่อให้ได้เงินมาซื้อยาเสพติดรวมทั้งมีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจตลอดจนผลกระทบต่อการเรียนรู้ในกรณีผู้ที่เป็นนักเรียน นักศึกษา อย่างไรก็ตามผู้เสพกลุ่มตัวอย่างบางคนมีความพยายามในการเลิกเสพยาเสพติด และบางคนก็หวนกลับไปเสพอีกเนื่องจากกลับไปอยู่สภาพแวดล้อมเดิม

พฤติกรรมของผู้เสพขณะอยู่ในเรือนจำส่วนใหญ่ใช้ชีวิตประจำวันเหมือนกับผู้ต้องขังรายอื่น ๆ มักจะมีการรวมกลุ่มกับเพื่อนผู้ต้องขังที่เป็นผู้เสพติดเหมือนกัน ให้ความสำคัญในการฝึกวิชาชีพมากกว่าการศึกษาเพิ่มเติม เนื่องจากกำหนดโทษไม่สูงเฉลี่ย 1-5 ปี ผู้เสพกลุ่มตัวอย่างที่เริ่มติดใหม่ ๆ มีความเห็นว่าการถูกจำคุกทำให้ชีวิตลำบาก ทุกข์ทรมาน แต่ผู้เสพที่ติดลึก หรือ

ติดยาเสพติดมานานจะเห็นว่าคุกเป็นเสมือนบ้าน การต้องโทษในเรือนจำไม่ทำให้ลำบากเพราะเคยชิน

ความคาดหวังของเส้นทางชีวิตในอนาคต ส่วนใหญ่ตั้งใจว่าจะไม่กลับไปเสพติดอีก เพราะเข็ดหลาบต่อโทษเรือนจำ ส่วนหนึ่งไม่แน่ใจว่าจะกลับไปเสพติดอีก หากต้องกลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม แต่ส่วนหนึ่งยืนยันว่าจะกลับไปเสพติดอีกแน่นอน เพราะไม่สามารถเลิกเสพได้

ณัฐชัย สุชียามานนท์ (2546, น. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของผู้ต้องขังคดีจำหน่ายยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ สถานภาพการสมรส บุตร และรายได้ ปัจจัยสภาพแวดล้อม ด้านเพื่อน ชุมชนและครอบครัว ปัจจัยทัศนคติต่อการกระทำผิด ด้านต่อระบบป้องกันและปราบปราม การยอมรับพฤติกรรมการกระทำผิด และผลการกระทำผิด มีผลในการจำหน่ายยาเสพติดของผู้ต้องขัง

พิมพ์ทิพย์ นฤมิตญาณ (2546, น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษมีนบุรี ผลการศึกษาพบว่า จากการทดสอบสมมติฐาน อายุ สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน ลักษณะครอบครัว การคบเพื่อนที่มีประวัติการกระทำผิดในคดียาเสพติด การประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ บุคลิก อุปนิสัย และการมีปัญหาสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดยาเสพติด

กรมราชทัณฑ์ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2548, น. (1)-(3)) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการกระทำความผิดในคดีจำหน่ายยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ซึ่งได้แก่ อาชีพ และประวัติการกระทำผิดของสมาชิกในครอบครัว ปัจจัยด้านพฤติกรรมการกระทำผิด ซึ่งได้แก่ ประวัติการใช้ยาเสพติด พฤติกรรมการกระทำผิด จำนวนยาเสพติดที่จำหน่ายในแต่ละครั้ง กลุ่มผู้ค้า ระยะเวลาที่ต้องโทษมาแล้ว มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการกระทำผิดในด้านยาเสพติด และปัจจัยด้านบุคคล ซึ่งได้แก่ สภาพครอบครัวในวัยเด็ก ปัจจัยปัจจัยด้านพฤติกรรมการกระทำผิด ซึ่งได้แก่ ประวัติการใช้ยาเสพติด พฤติกรรมการกระทำผิด และระยะเวลาที่ต้องโทษมาแล้ว มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการกระทำผิดในด้านสภาพแวดล้อม

จากการทบทวนวรรณกรรม และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า การกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิง มาจากหลายปัจจัยด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น ปัจจัยจากตัวผู้ต้องขังหญิงเอง ปัจจัยทางสังคม เช่น สภาพแวดล้อมของครอบครัว สภาพทางเศรษฐกิจ การคบเพื่อน และปัจจัยทางจิตใจ โดยในส่วนของ การกระทำผิดในคดีจำหน่ายยาเสพติดนั้น การที่ผู้ต้องขังหญิง

ได้รับการขัดเกลาทางสังคม จากสถาบันต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ครอบครัว ชุมชน หรือเพื่อน ทั้งในทางตรง และทางอ้อม หากสถาบันเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็จะส่งผลให้ผู้ต้องขังหญิงได้รับการ ขัดเกลาเรื่องยาเสพติดไปด้วย ผู้ต้องขังหญิงสามารถเรียนรู้กระบวนการกระทำผิดจาก สภาพแวดล้อมที่ได้สัมผัส ซึ่งเมื่อสัมผัสแล้วก็จะมีผลต่อทัศนคติให้ผู้ต้องขังหญิงเกิดการยอมรับ นำไปปฏิบัติ อีกทั้งการที่สังคมได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตโดยมุ่งเน้นถึงความสำเร็จของ ชีวิตอันมีเงินเป็นเป้าหมายหลัก หากผู้ต้องขังหญิงไม่สามารถหาวิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อ บรรลุเป้าหมายได้ การจำหน่ายยาเสพติดก็จะเป็นทางเลือกหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ ทั้งการจำหน่าย ยาเสพติดยังให้ผลตอบแทนสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับการประกอบอาชีพอื่น ๆ และถึงแม้การ จำหน่ายยาเสพติดจะมีความเสี่ยงต่อการถูกจับกุม ลงโทษตามกฎหมายก็ตาม เมื่อผู้ต้องขังหญิง ได้พิจารณาถึงผลได้ผลเสียที่จะได้รับการกระทำแล้ว หากผลตอบแทนให้ผลคุ้มค่ากว่าการที่ จะได้รับผลร้าย ผู้ต้องขังหญิงก็จะกระทำ และเมื่อได้รับผลตอบแทนนั้นแล้วก็เป็นแรงจูงใจให้ กระทำต่อไป และเมื่อมีความชำนาญมากขึ้นการกระทำผิดก็จะเกิดขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น การขัดเกลา ทางสังคมที่บกพร่อง การมีโอกาสเรียนรู้ถึงการกระทำผิด การได้เปรียบเทียบกับผลดีผลเสียที่จะ ได้รับ การรู้สึกว่าการจำหน่ายยาเสพติดได้ผลตอบแทนคุ้มค่า และความชำนาญที่เพิ่มขึ้นจากการ กระทำ จึงมีส่วนจูงใจให้ผู้ต้องขังหญิงจำหน่ายยาเสพติด

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

